

Raport z monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania na lata 2016-2023

Rok badany: **2021**

2022

1. Wstęp	3
2. Monitoring i ewaluacja	5
3. Monitoring i ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju w roku 2021.....	5
3.1. Realizacja harmonogramu naboru wniosków.....	5
3.1.1. Harmonogram naborów w roku objętym badaniem.....	5
3.1.2. Harmonogram naborów w latach 2016 - 2021	6
3.2. Kryteria wyboru operacji.....	8
3.3. Procedury oceny	9
3.4. Wskaźniki realizacji LSR.....	9
3.5. Budżet LSR.....	12
3.6. Plan komunikacji, działania aktywizacyjne	14
3.7. Efektywność wdrażania LSR oraz stosowanych działań aktywizacyjnych.	16
3.7.1. Ankieta monitorująca działania doradcze świadczone w Biurze LGD	16
3.7.2. Ankieta monitorująca działania promocyjno– informacyjne stosowane w Biurze LGD.....	18
3.7.3. Ankieta monitorująca działania szkoleniowe	18
4. Efektywność pracy Biura LGD i organów stowarzyszenia	20
4.1. Biuro LGD	20
4.2. Zarząd LGD	20
4.3. Rada LGD	21
4.3.1. Posiedzenia Rady LGD.....	21
4.3.2. Skład Rady LGD	21
4.3.3. Szkolenia dla Rady LGD i pracowników biura	21
4.4. Walne zebranie członków	22
4.5. Komisja Rewizyjna	22
5. Wnioski i rekomendacje.....	23

1. Wstęp

Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) na lata 2016-2023, zatwierdzona została w dniu 03.06.2016 roku uchwałą Zarządu Nr I/5/2016. Obszar realizacji LSR obejmują **7 gmin** z terenu powiatu hrubieszowskiego:

JST	Powierzchnia (km ²)	Liczba ludności
Gmina Dołhobyczów	212,61	5848
Miasto Hrubieszów	33,03	18585
Gmina Hrubieszów	259,21	10382
Gmina Mircze	234,88	7579
Gmina Trzeszczany	90,29	4548
Gmina Uchanie	120,63	4873
Gmina Werbkowice	187,15	9848
RAZEM LGD	1137,80	61663
POWIAT HRUBIESZOWSKI	1268	67157
WOJEWÓDZTWO	25122	2156150

Tabela 1. Powierzchnia i ludność obszaru LGD stan na dzień 31.12.2013. Źródło: LSR.

Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem jednofunduszowym - wszystkie określone w niej przedsięwzięcia współfinansowane są ze środków **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich**.

Zakres wsparcia	Razem PROW
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	2 616 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	73 150,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	495 820,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	6 675,00
Razem	3 191 645,00

Tabela 2. Wysokość wsparcia finansowego PROW 2004-2020 w ramach poszczególnych poddziałań LSR (w euro). Źródło: LSR

Lokalna Strategia Rozwoju ma charakter partycypacyjny ze względu na udział społeczności lokalnej w procesie jej tworzenia na każdym z 6 etapów: diagnoza i analiza SWOT, określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR, opracowanie planu działania, opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru, opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji, przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR. Do tworzenia strategii wykorzystano również szereg danych statystycznych oraz przeprowadzono szczegółową analizę obszaru realizacji LSR.

Na podstawie informacji pozyskanych w wyniku przeprowadzonych działań (szczegółowy opis: Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania na lata 2016-2023, Rozdział 2. Partycypacyjny charakter LSR) oraz szczegółowej analizie obszaru (szczegółowy opis: LSR Rozdział 3. Diagnoza – opis obszaru i ludności), określono matryce celów ogólnych wskazanych poniżej:

CEL OGÓLNY 1:	
Aktywizacja mieszkańców oraz promocja obszaru LGD	
Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia

Cel szczegółowy 1.1: Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej oraz promocja walorów turystycznych obszaru LGD	Przedsięwzięcie 1.1.1: Wiedza, aktywność i promocja
CEL OGÓLNY 2: Integracja mieszkańców i rozwój zasobów własnych	
Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
Cel szczegółowy 2.1: Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług i infrastruktury społecznej	Przedsięwzięcie 2.1.1: Infrastruktura społeczna
Cel szczegółowy 2.2: Ochrona i utrwalanie lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	Przedsięwzięcie 2.2.1: Zasoby lokalne
CEL OGÓLNY 3: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	
Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
Cel szczegółowy 3.1: Wzmacnianie lokalnych podmiotów gospodarczych	Przedsięwzięcie 3.1.1: Wspieranie przedsiębiorstw
Cel szczegółowy 3.2: Tworzenie nowych przedsiębiorstw na obszarze LGD	Przedsięwzięcie 3.2.1: Nowopowstałe podmioty gospodarcze

Tabela 3. Struktura celów LSR. Źródło: LSR.

LSR wdrażana będzie w latach 2016 – 2024. Zadanie to realizowane będzie w trzech etapach:

- I etap – obejmujący lata 2016 – 2018,
- II etap – obejmujący lata 2019 – 2021,
- III etap – obejmujący lata 2022 – 2024.

Podział na poszczególne etapy wynika z wymogów nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, dla której wyznaczono termin osiągnięcia celów pośrednich na 2018 i 2021, a celów końcowych na 2024 rok.

Na potrzeby realizacji poszczególnych etapów opracowano Plan działania (szczegółowy opis: LSR Rozdział 7 – Plan działania). Wszystkie nabory wniosków w ramach wdrażania LSR w zakresie art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 realizowane będą w trybie konkursowym. Poziom dofinansowania, limity środków ze wskazaniem beneficjentów poszczególnych przedsięwzięć wskazano w tabeli poniżej.

Przedsięwzięcie		Zakres tematyczny				
Nr	Nazwa	Typy projektów	Beneficjenci	Poziom dofinansowania (%)	Wartość wsparcia minimalna i maksymalna (euro)	Środki przeznaczone na realizację (euro)
2.1.1	Infrastruktura społeczna	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej	Osoby prawne	nie wyżej niż 63,63 dla JSFP do 100 % dla innych	od 7 955 do bez limitu dla JSFP od 1 250 do 12 500 dla innych	1 205 100,78
2.2.1	Zasoby lokalne	Zachowanie dziedzictwa lokalnego	Osoby prawne	nie wyżej niż 63,63 dla JSFP do 100 % dla innych	od 7 955 do bez limitu dla JSFP od 12 500 do bez limitu dla innych	18009,19
3.1.1	Wspieranie przedsiębiorstw	Podnoszenie konkurencyjności i produktywności lokalnych podmiotów gospodarczych	Osoby fizyczne, osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą	do 70%	od 6 250,25 do 75 000	982 293,01

3.2.1	Nowopowstałe podmioty gospodarcze	Podjęmowanie działalności gospodarczej	Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej	do 100%	25 000	410 597,02
RAZEM						2 616 000,00

Tabela 4. Poziom dofinansowania i przeznaczone środki na realizację poszczególnych przedsięwzięć. Źródło: LSR.

Realizacja przedsięwzięcia 1.1.1: Wiedza, aktywność i promocja w zakresie; Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013), Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013), Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013) realizowana będzie przez działania zaplanowane w ramach funkcjonowania biura LGD, realizacji projektów współpracy oraz działań założonych w planie komunikacji (szczegółowy opis: LSR. Załącznik 5. Plan komunikacji) przez Biuro LGD.

2. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania ma na celu uzyskanie informacji na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, organów stowarzyszenia i Biura LGD. Służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dążenia do zaplanowanych założeń, a także poziomu ich osiągnięcia.

Zakres monitoringu i ewaluacji LSR obejmuje:

- Harmonogram ogłaszania konkursów
- Budżet LSR oraz wskaźniki realizacji określonych celów LSR
 - *Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegła zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?*
- Efektywność stosowanych procedur i kryteriów wyboru
 - *W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru spełniają swoją rolę?*
 - *Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?*
- Efektywność pracy biura oraz pracowników
- Efektywność pracy organów stowarzyszenia
- Plan komunikacji, działania aktywizacyjne
 - *Jaka jest skuteczność działań biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych).*

Analiza wskazanych działań odbywać się będzie na podstawie zgromadzonych danych oraz analizie ankiet monitorujących poszczególne działania.

3. Monitoring i ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju w roku 2021

Zgodnie z procedurą dokonywania ewaluacji i monitoringu LSR na lata 2016-2023 raport z monitoringu i ewaluacji sporządzany jest w roku następnym po roku objętym badaniem. Okres badany obejmuje czas:

01.01.2021 do 31.12.2021

3.1. Realizacja harmonogramu naboru wniosków

3.1.1. Harmonogram naborów w roku objętym badaniem

Nabory wniosków ogłoszone zostały zgodnie z harmonogramem ogłaszania konkursów. Ogłoszony został nabór w następującym terminie. Zgodnie z harmonogramem **w roku 2021 zostały ogłoszone 3 nabory wniosków na zakresy:**

- I) **1/2021** – Rozwijanie działalności gospodarczej - Limit dostępnych środków w ramach naboru wynosił - **1 102 058,72 zł (275 514,68 euro*)** w terminie **29.07.2021r. – 18.08.2021r.**
- II) **2/2021** - Podejmowanie działalności gospodarczej - Limit dostępnych środków w ramach naboru wynosił – **199 492,20 zł (49 873,05 euro*)** w terminie **29.07.2021 r. – 18.08.2021r.**
- III) **3/2021** - Infrastruktura społeczna - Limit dostępnych środków w ramach naboru wynosił - **440 604,32 zł (110 151,08 euro*)** w terminie **01.10.2021 r. – 15.10.2021 r.**

W ogłoszeniu o naborze wniosków znalazły się wszystkie wymagane informacje tj.: miejsce tryb składania wniosków, forma i wysokość wsparcia, zakres tematyczny, lokalne kryteria wyboru, informacja o miejscu udostępnionych dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku, cele i wskaźniki do osiągnięcia.

***Limit dostępnych środków w ramach danego naboru podany w kwocie euro przy kursie 4zł/euro stanowi indykatywną kwotę w PLN.**

3.1.2. Harmonogram naborów w latach 2016 - 2021

Lp.:	Numer naboru	Liczba złożonych wniosków	Zakres tematyczny	Planowany termin	Limit dostępnych środków w naborz	Liczba wniosków wybranych	Przyznana kwota wsparcia wniosków wybranych
1.	1/2017	16	Rozwijanie działalności gospodarczej	19.12.2016-16.01.2017	1 600 000,00	7	1 506 965,00
2.	2/2017	8	Podejmowanie działalności gospodarczej	19.12.2016-16.01.2017	600 000,00	8	400 000,00
3.	3/2107	6	Infrastruktura społeczna	19.12.2016-16.01.2017	1 812 737,51	6	894 385,07
4.	¹ 4/2017	6	Rozwijanie działalności gospodarczej	13.12.2017-29.12.2017	1 200 000,00	4	1 068 658,00
5.	¹⁵ 5/2017	8	Podejmowanie działalności gospodarczej	13.12.2017-29.12.2017	600 000,00	8	400 000,00
6.	¹⁶ 6/2017	14	Infrastruktura społeczna	13.12.2017-29.12.2017	2 550 000,00	14	1 566 832,00

¹ W związku z wejściem w życie „Ustawy o zmianie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw” oraz zmian w „Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” nabory wniosków nr **4/2017** dla projektów z zakresu Rozwijania działalności gospodarczej, nr **5/2017** dla projektów z zakresu Podejmowania działalności gospodarczej, nr **6/2017** dla projektów z zakresu Infrastruktury społecznej, które zostały ogłoszone w dniach **od 18.09.2017 do 10.10.2017** zostały odwołane.

Nabory wniosków w ramach w/w. zakresów zostały ogłoszone ponownie w terminie **od 13.12.2017 do 29.12.2017 roku.**

7.	1/2018	4	Podejmowanie działalności gospodarczej	23.03.2018 - 06.04.2018	400 000,00	4	200 000,00
8.	II/2018/ G	1	Infrastruktura społeczna	21.06.2018- 04.07.2018	129 790,75	1	129 762,54
9.	2/2018	7	Podejmowanie działalności gospodarczej	26.07.2018- 08.08.2018	400 000,00	6	350 000,00
10.	3/2018	1	Zasoby lokalne	12.10.2018- 25.10.2018	80 000,00	1	79 676,25
11.	1/2019	1	Infrastruktura społeczna	12.03.2019- 25.03.2019	212 826,00	1	71 842,00
12.	2/2019	10	Podejmowanie działalności gospodarczej	28.06.2019 - 26.07.2019.	650 000,00	10	500 000,00
13.	3/2019	7	Rozwijanie działalności gospodarczej	08.11.2019 22.11.2019	787 006,90	2	555 000,00
14.	1/2020	5	Rozwijanie działalności gospodarczej	20.07.2020- 07.08.2020	997 761,58	4	988 669,00
15.	2/2020	2	Podejmowanie działalności gospodarczej	20.07.2020- 07.08.2020	100 000,00	2	100 000,00
16.	3/2020	4	Infrastruktura społeczna	20.07.2020- 07.08.2020	431 847,31	4	427 671,17
17.	1/2021	5	Rozwijanie działalności gospodarczej	29.07.2021- 18.08.2021	1 102 058,72 275 514,68 euro	5	953 040,00
18.	2/2021	11	Podejmowanie działalności gospodarczej	29.07.2021 – 18.08.2021	199 492,20 49 873,05 euro	3	150 000,00
19.	3/2021	7	Infrastruktura społeczna	01.10.2021 – 15.10.2021	440 604,32 110 151,08 euro	7	440 604,32 110 151,08 euro

Tabela 5. Harmonogram naborów w latach 2016 – 2021. Źródło: opracowanie własne

W latach 2016-2021 przeprowadzono w sumie **19** naborów na:

- Rozwijanie działalności gospodarczej – 5 naborów
- Podejmowanie działalności gospodarczej – 7 naborów
- Infrastruktura społeczna – 6 naborów (w tym 1 w ramach naboru wniosków o powierzenie grantu)
- Zasoby lokalne – 1 nabór

Poniżej przedstawiono tabelę złożonych wniosków w poszczególnych naborach (stan na koniec roku 2021)

	*Infrastruktura społeczna	Zasoby lokalne	Podjęmowanie działalności gospodarczej	Rozwijanie działalności gospodarczej	Razem
Liczba wniosków złożonych *	37	1	51	40	129
Liczba wniosków wybranych przez Radę mieszczących się w limicie środków wskazanych w ogłoszeniu	37	1	44	28	110
Liczba wnioskodawców, którzy zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie lub wycofany na etapie LGD	6	0	5	6	17
Liczba odmów przyznania pomocy/pozostawienie bez rozpatrzenia po upływie 6 miesięcy/niezdający z LSR lub lokalnymi kryteriami	0	0	25	16	41
Liczba projektów znajdujących się w ocenie przez UM	7	0	2	2	9
Liczba podpisanych umów/w trakcie realizacji	2	0	3	6	11
Liczba wniosków zakończonych *	17	1	12	6	36

Tabela 6. Złożone wnioski w poszczególnych naborach w latach 2016-2021. Źródło: opracowanie własne

* 5 wniosków w ramach 1 naboru o powierzenie grantu

3.2. Kryteria wyboru operacji

Kryteria wyboru operacji w ramach LSR opracowane zostały w oparciu o diagnozę obszaru, analiza SWOT oraz wyniki konsultacji społecznych. Kryteria zostały podzielone ze względu na typy do realizacji działań. Do każdego typu kryteriów podporządkowana została minimalna liczba punktów koniecznych do otrzymania w ramach oceny przez Radę LGD. Kryteria posiadają odpowiednią metodologię wyliczania, a także opis wyjaśniający sposób oceny. W każdym typie działań są kryteria dotyczące preferencji, co pozwala podczas oceny wniosków na wyłonienie tych korzystniejszych dla realizacji LSR. W kryteriach dotyczących przedsiębiorczości premiowane są te wnioski, które: zakładają utworzenie większej liczby miejsc pracy niż wymagane minimum, miejsce pracy utworzone zostanie dla osoby z grupy defaworyzowanej wskazanej w LSR, innowacyjność operacji oraz korzystanie z doradztwa świadczonego w biurze LGD. Dla kryteriów związanych z rozwojem infrastruktury społecznej i zasobów lokalnych premiuje się projekty, których obszar realizacji zlokalizowany jest w miejscowościach mniejszych niż 5 tys. mieszkańców, liczba osób korzystających z tych obiektów wynosi co najmniej 50 osób/ rok, a operacja zakłada rozwój/wyposażenie więcej niż jednego podmiotu. Kluczowe kwestie w zakresie zasady ustalania lub zmiany kryteriów są przejrzyste, a w konsekwencji przyczyniają się do osiągnięcia określonych w LSR wskaźników produktu i rezultatu.

W marcu 2021 r. w Procedurze oceny i wyboru operacji w ramach podziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020 realizowanego przez podmioty inne niż LGD dokonano zmian w załącznikach o numerach: 3, 4, 5, 25 stanowiących Karty oceny zgodności z LSR oraz o numerach: 11, 14, 15, 17, 19 stanowiących załączniki do Procedury oceny i wyboru operacji.

Dostosowanie zapisów było podyktowane zmianami przepisów prawa oraz doprecyzowaniem kryteriów oceny zgodności LSR do Wytocznych nr 7/1/2020.

W listopadzie 2021 r. dokonano zmian w Procedurze oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania w załączniku o numerze 5 stanowiącym Kartę oceny zgodności z LSR - Przedsięwzięcie: Wspieranie przedsiębiorstw oraz w załączniku o numerze 7 stanowiącym Kartę zgodności operacji wg lokalnych kryteriów Przedsięwzięcie: Nowopowstałe podmioty gospodarcze.

Dostosowanie zapisów było podyktowane zmianami przepisów prawa oraz doprecyzowaniem kryteriów oceny zgodności LSR do Wytycznych nr 7/1/2020 oraz zwiększeniem poziomu wsparcia w przedsięwzięciu 3.2.1 Nowopowstałe podmioty gospodarcze z 50 tys. na 100 tys. zł.

3.3. Procedury oceny

W celu realizacji LSR opracowano procedury: oceny i wyboru operacji realizowanych przez beneficjentów innych niż LGD oraz procedurę oceny Grantobiorców.

Procedury oceny i wyboru operacji opracowywane są przez pracowników biura na podstawie obowiązujących dokumentów programowych. Zawierają one wytyczne dotyczące:

- organizacja naboru wniosków,
- zachowanie bezstronności i unikanie konfliktu interesów,
- sposób oceny i wybór operacji do udzielenia wsparcia,
- postępowanie w sytuacji wniesienia protestu,
- procedura wydawania opinii w sprawie zmiany umowy.

Opracowane i przyjęte przez Zarząd procedury oceny i wyboru zawierają wzory kart z odpowiednim dla danego kryterium zakresem oraz instrukcję ich wypełniania. Dodatkowo Regulamin Pracy Rady zawiera rozwiązania formalno-prawne przyjęte w procesie oceny i wyboru operacji. W celu uniknięcia konfliktu interesów przed przystąpieniem do procedury oceny członkowie Rady wypełniają deklarację bezstronności i poufności.

3.4. Wskaźniki realizacji LSR

Poniżej przedstawiono tabele dotyczące zrealizowanych wskaźników dla celów ogólnych LSR w roku 2021.

Za wartość osiągniętą w ramach dane okresu przyjmuje się wartość wniosków dla których podpisana została umowa i/lub wypłacona została płatność ostateczna.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021	Wartość osiągnięta ogółem	Stan docelowy LSR	Realizacja (%)*	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021	Wartość osiągnięta ogółem	Stan docelowy LSR	Realizacja (%)*
Cel ogólny nr 1: Aktywizacja mieszkańców w oraz promocja obszaru LGD	Cel szczegółowy nr 1.1: Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej oraz promocja walorów turystycznych obszaru LGD	W.1.1 Liczba osób, które zawarły umowy o przyznaniu pomocy po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	osoby	5	36	57	63,15	Przedsięwzięcie nr 1.1.1 Wiedza, aktywność i promocja	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	sztuki	26	267	57	100
		W. 1.2. Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach promocyjnych na których promowano PROW 2014-2020 Leader, działalność LGD i obszar LSR	osoby	40	200	240	83,33		Liczba wydarzeń adresowanych do mieszkańców	sztuki	1	5	6	83,33
		W 1.3 Liczba odbiorców działań informacyjno-promocyjnych strona www.	osoby	35 619	182 846	21 100	100		Liczba działań informacyjno-promocyjnych (biuletynów, ulotek, strony internetowej.)	sztuki	2	8	9	88,88
		W 1.4 Liczba osób uczestniczących w szkoleniach / spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych (osób w trakcie spotkań, szkoleń, konferencji)	osoby	8	160	260	61,53		Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	osobodzień	28	98	98	100
		W 1.5 Liczba osób zadowolonych ze spotkań/szkoleń przeprowadzonych przez LGD (ankiety ze spotkań/szkoleń)	osoby	4	40	20	100		Liczba osobodni szkoleń dla pracowników	osobodzień	3	26	28	92,85
		W 1.6 Liczba projektów skierowanych do turystów i przedsiębiorców	sztuki	0	2	3	66,66		Liczba szkoleń /spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami (spotkań, szkoleń, konferencji)	sztuki	1	7	8	87,5
									Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	sztuki	0	2	3	66,66

Tabela 7. Osiągnięte wskaźniki w roku 2021 dla Celu ogólnego 1. Źródło: opracowanie własne.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Wartość osiągnięta 2021	Wartość osiągnięta ogółem	Stan docelowy LSR	Realizacja (%)*	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Wartość osiągnięta 2021	Wartość osiągnięta ogółem	Stan docelowy LSR	Realizacja (%)*
Cel ogólny nr 2: integracja mieszkańców i rozwój zasobów własnych	Cel szczegółowy nr 2.1: Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług i infrastruktury społecznej	W.2.1 Liczba osób korzystających z infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej	osoby	100	4020	11 700	34,35	Przedsięwzięcie nr 2.1.1 Infrastruktura społeczna	Liczba rozwiniętych obiektów infrastruktury rekreacyjnej	sztuki	1	24	32	75
									Liczba rozwiniętych obiektów infrastruktury kulturalnej	sztuki	1	10	18	55,55
	Cel szczegółowy nr 2.2: Ochrona i utrwalenie lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	W 2.2 Liczba występów/prezentacji wyposażonych grup/zespołów	grupy/zespoły	22	0	138	0	Przedsięwzięcie nr 2.2.1 Zasoby lokalne	Liczba wyposażonych grup/ zespołów	Grupy/zespoły	11	11	11	100

Tabela 8. Osiągnięte wskaźniki w roku 2021 dla Celu ogólnego 2. Źródło: opracowanie własne.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021	Wartość osiągnięta ogółem	Stan docelowy LSR	Realizacja (%)*	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021	Wartość osiągnięta ogółem	Stan docelowy LSR	Realizacja (%)*
Cel ogólny nr 3: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	Cel szczegółowy nr 3.1: Wzmacnianie lokalnych podmiotów gospodarczych	W.3.1 Liczba utworzonych miejsc pracy	sztuki	0	14	26	54	Przedsięwzięcie nr 3.1.1 Wspieranie przedsiębiorstw	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	sztuki	0	6	14	43
	Cel szczegółowy nr 3.2: Tworzenie nowych przedsiębiorstw na obszarze LGD	W.3.2 Liczba utworzonych miejsc pracy	sztuki	0	14	26	54	Przedsięwzięcie nr 3.2.1 Nowopowstałe podmioty gospodarcze	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	sztuki	0	12	26	46,15

Tabela 9. Osiągnięte wskaźniki w roku 2021 dla Celu ogólnego 3. Źródło: opracowanie własne.

3.5. Budżet LSR

Początkowy budżet LSR na lata 2016-2023 wynosił 7,6 mln zł. W trakcie realizacji Strategii LGD korzystało jednak z pojawiających się możliwości ubiegania się o dodatkowe środki prowadzące do zwiększania budżetu LSR.

W 2019 roku dzięki osiągnięciu wysokiego poziomu zaangażowanych środków w stosunku do minimalnego poziom określonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (kwota pomocy na realizację operacji objętych zawartymi umowami osiągnęła poziom 75,39% środków budżetu na wdrażanie LSR), LGD miała możliwość ubiegania się o dodatkowe 10% budżetu LSR tj. 760 tys. zł. Dodatkowe środki przeznaczone zostały na działania związane z rozwojem przedsiębiorczości oraz rozwojem ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury. Z końcem 2020 roku zwiększono również kwotę wsparcia o jaką LGD ubiegać się mogło na realizację projektów współpracy, co pozwoliło na zasilenie budżetu LSR o kolejne 140 tys. zł.

Dzięki natomiast przeliczeniu budżetu LSR z waluty PLN na EURO powstała możliwość kolejnego zwiększenia budżetu LSR wykorzystując powstałe w wyniku wdrażania LSR różnice kursowe. W wyniku przeprowadzonych działań związanych z aktualizacją LSR, w połowie roku 2021 do budżetu LSR trafiło ponad 288 tys. euro, pochodzących z oszczędności wynikających z przewalutowania.

W czerwcu 2021 roku w związku ze zmianami w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 -2020 i wydłużeniem okresu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, LGD ubiegała się o dodatkowe wsparcie w wysokości 526 tys. euro, które przeznaczone zostało w 35% na działania związane z podjęciem działalności gospodarczej, pozostałe środki na rozwój przedsiębiorczości i infrastrukturę społeczną. Ponadto LGD otrzymała dodatkowe środki na aktywizację i funkcjonowanie lokalnej grup działania w wysokości 63 tys. euro.

W roku 4 listopada 2021 r. podpisany został aneks do umowy ramowej nr 00010-6933-UM0310023/15 z dnia 18 maja 2016 r., gdzie wprowadzono następujące zmiany:

- § 4 ust. 1 pkt 1) otrzymał brzmienie:

„1) PROW ustala się na: 2 616 000,00 euro (słownie euro: dwa miliony sześćset szesnaście tysięcy euro), w tym: 1 664 560,80 euro (słownie euro: jeden milion sześćset sześćdziesiąt cztery tysięcy pięćset sześćdziesiąt euro osiemdziesiąt eurocentów) ze środków EFRROW, co przy kursie 4 zł/euro stanowi odpowiednio 10 464 000,00 zł w tym 6 658 243,20 zł (słownie złotych: sześć milionów sześćset pięćdziesiąt osiem tysięcy dwieście czterdzieści trzy złotych dwadzieścia groszy)”;

- § 4 ust. 3 otrzymał brzmienie:

„3. Wysokość środków finansowych na wsparcie funkcjonowania LGD ustala się na: 502 495,00 euro (słownie euro: pięćset dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt pięć euro).”;

- w § 8 dodano ust. 8 w brzmieniu:

„8. Jeżeli do dnia 30 czerwca 2023 r. wsparcie na realizację operacji w ramach LSR w ramach PROW nie zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej 85% wartości określonej w § 4 ust. 1 pkt 1, kwota określona w § 4 ust. 1 pkt 1 zostaje obniżona o różnicę wartości odpowiadającej 85% kwoty określonej w § 4 ust. 1 pkt 1 i sumy dotychczas udzielonego wsparcia na realizację operacji w ramach LSR w ramach PROW ustalonej według stanu na dzień 30 czerwca 2023 r.”;

- w § 10 w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastąpiono średnikiem i po pkt 6 dodano pkt 7 w brzmieniu:

„7) zmniejszenie środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach PROW zaplanowanych do finansowania realizacji przedsięwzięć określonych w LSR dotyczących wsparcia na podejmowanie działalności gospodarczej”.

Poniższa tabela przedstawia podział środków finansowych z podziałem na cele szczegółowe i przedsięwzięcia oraz kwotą wykorzystanych środków w roku 2021.

Cele ogólne	Budżet celów ogólnych (euro)	Realizacja budżetu celów ogólnych		Cele szczegółowe	Budżet celów szczegółowych (euro)	Realizacja budżetu celów szczegółowych		Przedsięwzięcia	Budżet przedsięwzięć (euro)	Realizacja budżetu przedsięwzięć	
		euro	%			euro	%			euro	%
Cel ogólny nr 1: Aktywizacja mieszkańców oraz promocja obszaru LGD	575 645,00	325 267,25	56,5	Cel szczegółowy nr 1.1: Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej oraz promocja walorów turystycznych obszaru LGD	575 645,00	325 267,25	56,5	Przedsięwzięcie nr 1.1.1 Wiedza, aktywność i promocja	575 645,00	325 267,25	56,5
Cel ogólny nr 2: integracja mieszkańców i rozwój zasobów własnych	1 223 109,97	824 398,74	67,40	Cel szczegółowy nr 2.1: Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług i infrastruktury społecznej	1 205 100,78	806 389,55 (w tym grant 28 148,06 euro)	67,00	Przedsięwzięcie nr 2.1.1 Infrastruktura społeczna	1 205 100,78	806 389,55	67,00
				Cel szczegółowy nr 2.2: Ochrona i utrwalenie lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	18 009,19	18 009,19	100	Przedsięwzięcie nr 2.2.1 Zasoby lokalne	18 009,19	18 009,19 (zasoby lokalne)	100
Cel ogólny nr 3: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	1 392 890,03	515 878,45	37,03	Cel szczegółowy nr 3.1: Wzmacnianie lokalnych podmiotów gospodarczych	982 293,01	377 443,57	38,24	Przedsięwzięcie nr 3.1.1 Wspieranie przedsiębiorstw	982 293,01	377 443,57	38,24
				Cel szczegółowy nr 3.2: Tworzenie nowych przedsiębiorstw na obszarze LGD	410 597,02	138 434,88	33,71	Przedsięwzięcie nr 3.2.1 Nowopowstałe podmioty gospodarcze	410 597,02	138 434,88	33,71
Razem cel ogólny 3 – środki finansowe przeznaczone na utworzenie/ utrzymanie miejsc pracy w ramach LSR									1 392 890,03	515 878,45	37,03

Tabela 10. Budżet LSR - wykorzystane środki. Źródło: opracowanie własne (w roku 2021 dotyczy środków wypłaconych/operacji zakończonych).

3.6. Plan komunikacji, działania aktywizacyjne

Plan komunikacji został opracowany na potrzeby realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Jest planem, który ma za zadanie zaangażowanie społeczności lokalnej w procesy wdrażania LSR.

W planie komunikacji zaplanowano szereg działań mających na celu osiągnięcie celu głównego: budowanie pozytywnego wizerunku LGD oraz promowanie i informowanie o działaniach i założeniach LSR.

Działania zostały wybrane na podstawie doświadczeń związanych z poprzednim okresem wdrażania LSR ze względu na to, że okazały się najbardziej atrakcyjne i przynosiły największe rezultaty. Realizacja założonych w planie komunikacji działań przyczyniła się do osiągnięcia zakładanych w nim efektów:

- Zwiększenie aktywności społecznej i jej zaangażowania w procesy wdrażania LSR
- Uzyskanie wiedzy na temat możliwości pozyskania środków z PROW 2014-2020 LEADER przez społeczność lokalną
- Wzrost poziomu wiedzy przedstawicieli grup defaworyzowanych na temat aplikowania o środki pomocowe
- Uzyskanie pomocy w zakresie aplikowania o środki pomocowe PROW przez potencjalnych wnioskodawców
- Uzyskanie stałego dostępu do stosowanych procedur naboru wniosków
- Utrzymanie stałego kontaktu ze społecznością lokalną i uzyskanie informacji o jej oczekiwaniach oraz opinii o działaniach LGD

Do realizacji działań komunikacyjnych zastosowano odpowiednie środki przekazu tj. ulotka, biuletyn, strona WWW., spotkania, spotkania on-line, szkolenia, ogłoszenia na tablicach Urzędów Gmin i Urzędu Pracy, doradztwo w biurze LGD, konferencja, ankiety monitorujące.

Szczegółowy opis planu komunikacji z podziałem na lata stanowi *Załącznik 5* do LSR.

Poniżej przedstawiono stopień realizacji planu komunikacji w roku 2021 zgodnie z harmonogramem złożonym do UM.

TERMIN REALIZACJI (KWARTAŁ)	CEL KOMUNIKACJI	NAZWA DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNEGO	TERMIN REALIZACJI	ŚRODKI PRZEKAZU	WSKAŹNIK PRODUKTU	WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA W 2021	WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA OGÓLEM	STAN DOCELOWY LSR	WSKAŹNIKI REZULTATU	WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA W 2021	WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA OGÓLEM	STAN DOCELOWY LSR
II	Promowanie działalności LGD i obszaru LSR	Kampania informacyjno-promocyjna	Marzec-kwiecień 2021	Ulotka informacyjno-promocyjna	Liczba wydanych ulotek	1	4	4	Liczba osób które otrzymały ulotkę	500	1800	1600
III			Sierpień 2021	Wydarzenie promocyjne	Liczba wydarzeń promocyjnych na których promowano działalność LGD i obszar LSR	1	5	6	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach promocyjnych na których promowano działalność LGD i obszar LSR	100	180	240
IV			Listopad-grudzień 2021	Biuletyn	Liczba wydanych biuletynów	1	3	4	Liczba osób które otrzymały biuletyn	1000	3000	4000
III	Wspieranie w aplikowaniu o środki pomocowe	Działania doradcze przy wypełnianiu wniosku w Biurze LGD	Lipiec-wrzesień 2021	Bezpośrednie spotkania	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	36	297	57	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	2	36	57
		Organizacja szkoleń dla beneficjentów	Sierpień 2021	Szkolenie online	Liczba szkoleń online dla wnioskodawców	1	3	4	Liczba uczestników szkoleń online dla wnioskodawców	8	38	40
IV	Dążenie do ciągłej wymiany informacji pomiędzy LGD a społecznością lokalną	Badanie satysfakcji	Grudzień 2021	Ankieta monitorująca	Liczba uzyskanych ankiet monitorujących realizację działań komunikacyjnych	75	495	690	Liczba osób zadowolonych z prowadzonych działań komunikacyjnych	75	495	600

Tabela 11. Realizacja planu komunikacji w roku 2021. Źródło: opracowanie własne

Realizacja założonych w planie komunikacji celów bezpośrednio przyczyniła się do osiągnięcia wskaźników dla celu ogólnego 1. Aktywizacja mieszkańców oraz promocja obszaru LGD, którego stanowi integralną część.

Na realizacji planu komunikacji przewidziany został budżet podzielony na poszczególne grupy kosztów.

DZIAŁANIE NA LATA 2016-2022 (ZŁ)	KOSZTY PONIESIONE W ROKU 2021	KOSZTY PONIESIONE OGÓŁEM	BUDŻET CAŁKOWITY
liczba szkoleń/spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami: spotkania informacyjne, konferencje, szkolenia	0,00	4 557,12	7 800,00
liczba działań informacyjno-promocyjnych: biuletyn, strona internetowa, ulotka	2 359,77	5 988,21	11 900,00
liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	0,00	32,00	7 000,00
SUMA	2 359,77	10 577,33	26 700,00

Tabela 12. Budżet planu komunikacji. Źródło: opracowanie własne

3.7. Efektywność wdrażania LSR oraz stosowanych działań aktywizacyjnych.

Celem sprawdzenia jakości założonych w Lokalnej Strategii Rozwoju działań w roku badanym przeprowadzono badania ewaluacyjne poszczególnych przedsięwzięć LSR. Na potrzeby ich wykonania zastosowano partycypacyjne metody pozyskiwania informacji tj. ankiety. Ze względu na liczbę działań komunikacyjnych zastosowano 3 różne ankiety monitorujące poszczególne działania:

- **doradcze: 36 ankiet,**
- **informacyjno- promocyjne: 35 ankiet,**
- **szkoleniowe: 4 ankiety**

Łącznie wpłynęło do biura LGD **75** ankiet monitorujących poszczególne działania komunikacyjne.

Ankiety monitorujące dostępne były w Biurze LGD oraz na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Ankiety zawierały kilka pytań dotyczących poszczególnych działań gdzie odpowiedzi należało udzielić w skali od 1 do 5 gdzie 1 oznaczało źle/ słabo a 5 bardzo dobrze, z zastrzeżeniem udzielenia pisemnego uzasadnienia odpowiedzi poniżej 4. Takie działanie miało na celu uzyskanie informacji, z czego ankietowany był niezadowolony.

3.7.1. Ankieta monitorująca działania doradcze świadczone w Biurze LGD

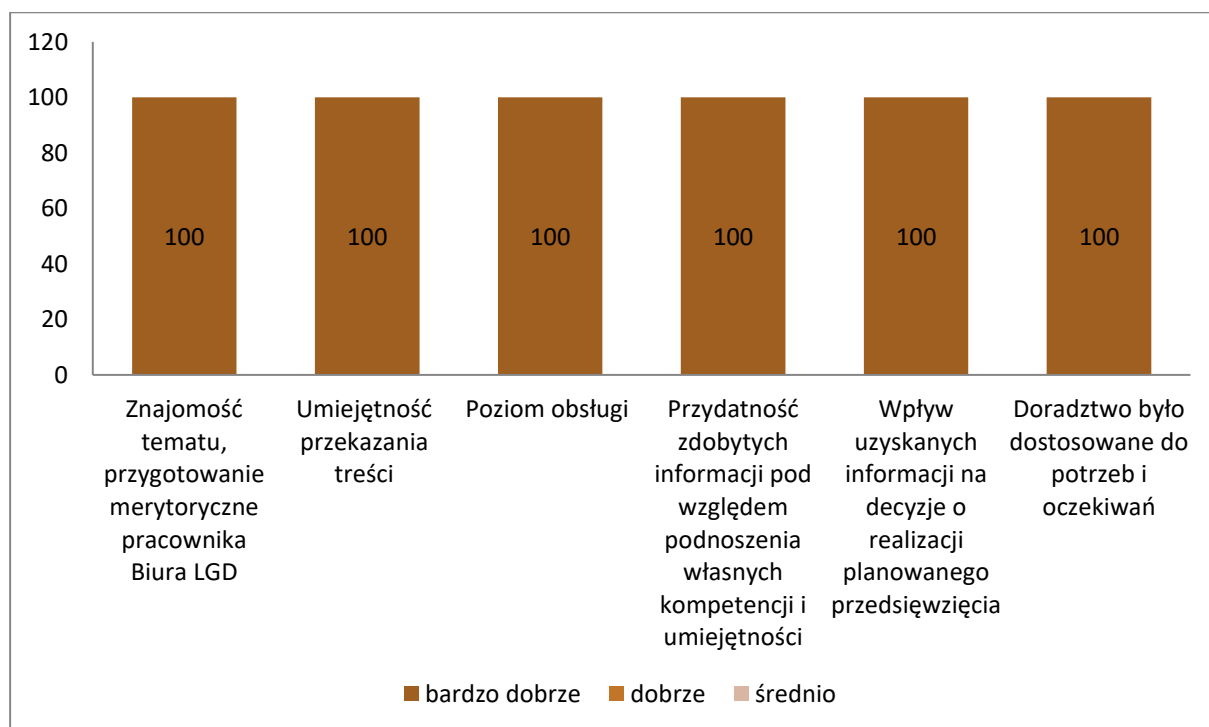
Ankieta składała się z 6 pytań dotyczących przygotowania merytorycznego pracowników, sposobu przekazywania przez nich treści, poziomu obsługi, przydatności zdobytych informacji względem podnoszenia własnych kompetencji, wpływu uzyskanych informacji na decyzję o złożeniu wniosku oraz dostosowania informacji do potrzeb i oczekiwań. W ankiecie znalazły się również pytania dotyczące zakresu doradztwa jak i źródła pozyskiwania informacji, jako najefektywniejszy sposób komunikacji. W ankiecie znalazła się również metryka z danymi: płeć, wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie.

W roku 2021 do biura LGD wpłynęło **36** ankiet monitorujące działania doradcze według stanu wypełnionych indywidualnie ankiet, osoby korzystające ze świadczonego doradztwa są zadowolone w stopniu bardzo dobrym.

Według osób ankietowanych w badanym okresie najlepszym źródłem pozyskiwania informacji jest spotkanie z pracownikiem biura. Najrzadziej wskazywanym źródłem są tablice informacyjne.

W roku 2021 ogółem wpłynęło **36** ankiet, z czego: **17** w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, **12** z zakresu rozwijania działalności gospodarczej, **7** z zakresu infrastruktury społecznej. Najefektywniejszym sposobem informacji według respondentów jest spotkanie z pracownikami biura (89%), W różnym stopniu z doradztwa korzystali kobiety i mężczyźni. W stosunku do obszaru części z doradztwa korzystali mieszkańcy wsi (54%) niż miasta (46%). Osoby w wieku powyżej 30 lat częściej korzystały z doradztwa (76%) niż osoby od 18 do 30 roku życia (24%). Z doradztwa korzystały osoby z wykształceniem wyższym 47%, średnim 53%.

Z przeprowadzonej analizy ankiet wypełnianych przez osoby korzystające z doradztwa świadczonego w biurze LGD w ogólnej ocenie wynika, że, doradztwo świadczone jest w stopniu dobrym i bardzo dobrym.

Wykres 1. Ocena doradztwa świadczonego przez pracowników Biura LGD. Źródło: opracowanie własne

- efektywność pracy biura odnośnie udzielanego doradztwa**

W 2021 r. biuro Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania świadczyło bezpłatne doradztwo. Pracownicy biura LGD udzielili 39 indywidualnych porad potwierdzonych prowadzonym rejestrem doradztwa. Szczególnie istotne jest doradztwo świadczone wśród potencjalnych wnioskodawców, którzy złożyli wnioski w ramach ogłoszonych naborów, w tym zostali wybrani do dofinansowania. Z 39 osób korzystających z doradztwa w 2021 roku, 23 osoby złożyły wnioski o dofinansowanie operacji w ramach przeprowadzonych trzech naborów (podejmowanie działalności gospodarczej – 11, rozwijanie działalności gospodarczej – 5, infrastruktura społeczna – 7). Zgodnie z zapisami Regulaminu Biura LGD –w biurze LDG stosowana jest ocena jakości i efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa na rzecz potencjalnych wnioskodawców. Oceny

dokonywane na podstawie badania ankietowego mierzącej poziomu zadowolenia wśród osób korzystających z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD oraz porównanie wskaźnika procentowego określającego udział wnioskodawców korzystających z doradztwa, których operacje uzyskały minimalną liczbę punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji w stosunku do wszystkich wnioskodawców korzystających z doradztwa w ramach danego naboru ze wskaźnikiem procentowym wnioskodawców nie korzystających z doradztwa, których operacje uzyskały minimalną liczbę punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji w stosunku do wszystkich wnioskodawców, którzy nie skorzystali z doradztwa w ramach danego naboru.

Liczba wnioskodawców w 2021 roku: 23

Lp.	Nazwa	Liczba	%
1.	Wnioskodawcy korzystający z doradztwa świadczonego w biurze LGD, których operacje uzyskały minimalną liczbę punktów	17	74
2.	Wszyscy wnioskodawcy korzystający z doradztwa w ramach danego naboru	18	78
3.	Wnioskodawcy nie korzystający z doradztwa których operacje uzyskały minimalną liczbę punktów	5	22
4.	Wszyscy wnioskodawcy nie korzystający z doradztwa w ramach danego naboru	5	22

Tabela 13. Efektywność pracy biura odnośnie udzielanego doradztwa w roku 2021. Źródło: opracowanie własne.

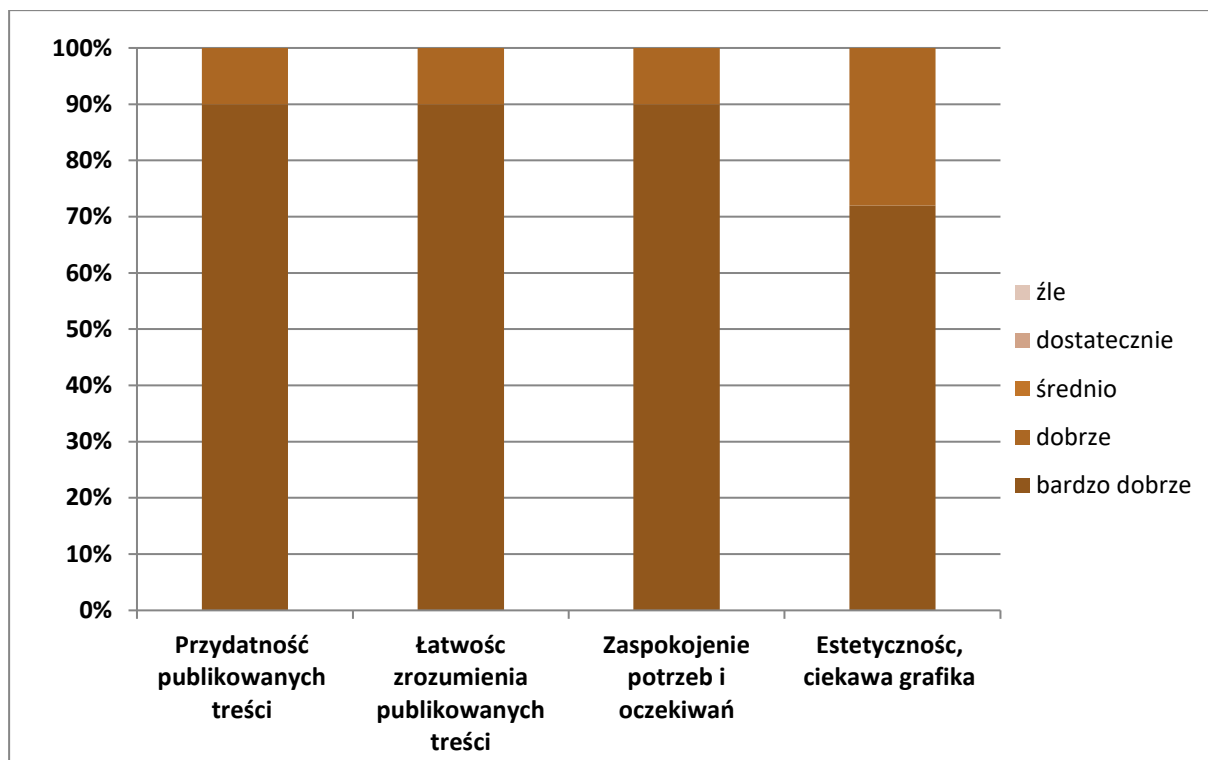
3.7.2. Ankieta monitorująca działania informacyjno- promocyjne stosowane w Biurze LGD

Ankieta monitorująca działania informacyjno- promocyjne podzielona została na dwie części. Jedną z nich dotyczyła treści przekazywanych przez LGD, a drugą działań stosowanych przez LGD. Łącznie do biura LGD wpłynęło 35 ankiet.

Z analizy ankiet wynika, że najczęściej na stronie internetowej szukano treści dotyczących możliwości uzyskania dofinansowania, rzadziej informacji dotyczących działalności biura LGD i informacji z obszaru objętego LSR.

Ogólnie stronę internetową oceniono dobrze zarówno pod względem poruszania się, jaki i jej czytelności i przejrzystości.

W pytaniach dotyczących wydawanych przez LGD materiałów promocyjnych wszyscy ankietowani odpowiedzieli, że kiedykolwiek otrzymali wydawany przez LGD materiał promocyjny. I tyle samo osób odpowiedziało, że otrzymamy materiał zawierający interesujące dla ankietowanych treści. 100% osób ankietowanych uważa, że drukowane materiały promocyjne są dobrym sposobem rozpowszechniania informacji. Jeżeli chodzi o sposoby dystrybucji najczęściej osób (71%) odpowiedziało, że wydawany przez LGD materiał promocyjny otrzymało w siedzibie LGD, 24% na stoisku wystawienniczym LGD, 14% w Urzędzie Gminy, najmniej osób pobrało materiał ze strony internetowej LGD – 5%. Ankietowani zaznaczali kilka odpowiedzi, daje to obraz korzystania z wielu możliwości zapoznania się z materiałami promocyjnymi LGD. W dalszej części ankiety zapytano ankietowanych o jakość publikowanych treści i ich odczucia. W stosunku do obszaru częściej na pytania odpowiedzieli mieszkańcy wsi 57% niż miasta 43%. Osoby w wieku powyżej 30 lat w 76%, osoby od 18 do 30 roku życia 24 %.

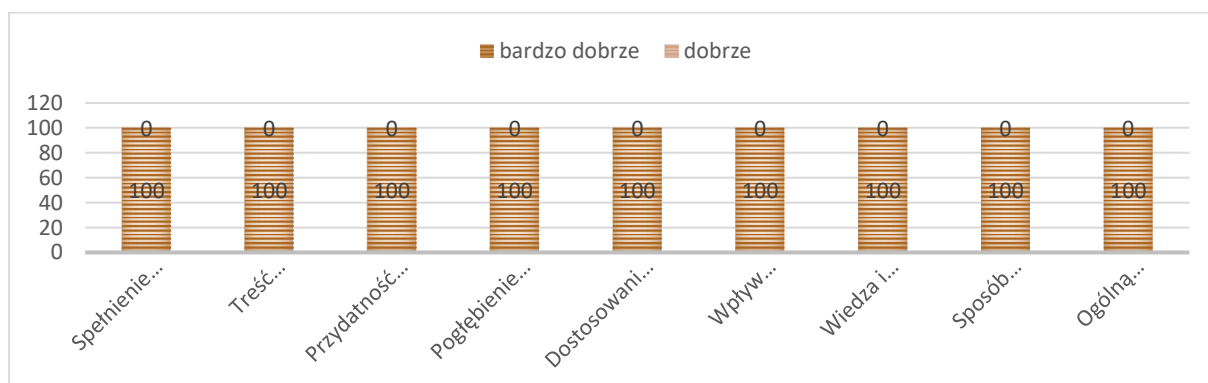

Wykres 2. Ocena jakości publikowanych treści przez LGD. Źródło: opracowanie własne (2021).

W ogólnej ocenie publikowanych przez LGD treści ankietowani ocenili je, jako bardzo dobre i dobre. Z przeprowadzonej analizy działań informacyjno- promocyjnych stosowanych przez Biuro LGD wynika, że zadania te realizowane są w stopniu dobrym i bardzo dobrym. Stosowane działania przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów.

3.7.3. Ankieta monitorująca działania szkoleniowe prowadzone w formie online przez pracowników Biura LGD

Pracownicy biura LGD 27 lipca 2021 r. przeprowadzili szkolenie kierowane do potencjalnych beneficjentów. Podczas szkolenia online zostały omówione warunki i zasady wypełniania wniosku o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.2 w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej, zasady wypełniania biznesplanu, omówiono procedury oceny i wyboru operacji oraz lokalne kryteria wyboru. W szkoleniu uczestniczyło 8 osób. Do biura LGD wpłynęły 4 ankiety monitorujące prowadzone działania szkoleniowe. W stosunku do obszaru w równej części ze szkolenia korzystali mieszkańcy wsi i miasta.

Wykres 3. Ocena działań szkoleniowych prowadzonych przez pracowników Biura LGD. Źródło: opracowanie własne.

4. Efektywność pracy Biura LGD i organów stowarzyszenia

Na potrzeby opracowania niniejszego sprawozdania poddano ocenie pracę Biura LGD oraz organów stowarzyszenia, którymi są: Walne Zebranie Członków, Zarząd Stowarzyszenia, Rada Stowarzyszenia i Komisja Rewizyjna.

4.1. Biuro LGD

Na potrzeby prawidłowej realizacji założeń Lokalnej Strategii Rozwoju oraz wywiązania się z zapisów umów: wdrażanie i funkcjonowanie. W Biurze LGD zatrudnionych jest **4 pracowników**:

Kierownik Biura LGD – pełny etat

Specjalista ds. projektów – pełny etat

Pracownik ds. wdrażania LSR – pełny etat

Pracownik administracyjno- księgowy – ½ etatu

Na potrzeby zapewnienia prawidłowego funkcjonowania biura oraz wywiązania się ze zobowiązań umowy

Nr 00003-6937-UM0300014/16 dotyczących zatrudnienia pracowników w wymiarze określonym w rozporządzeniu. Łączny wymiar pracy w przypadku Biura LGD wynosi **3,50 etatu**.

W opinii Zarządu i Kierownika biura pracownicy efektywnie wywiązywali się z powierzonych im obowiązków. Terminowo wywiązywano się ze wszystkich zobowiązań wynikających z § 5 umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Zgodnie z harmonogramem zostały też ogłoszone nabory wniosków. Każdy z pracowników wywiązał się ze swojego zakresu obowiązków. Sprawnie i skutecznie organizował sobie pracę dążąc do efektywnej realizacji powierzonych obowiązków. Zaangażowanie pracowników w wykonywane obowiązki przyczyniło się do prawidłowej pracy biura i terminową realizację zadań. Z analizy ankiet ewaluacyjnych dotyczących działań doradczych, szkoleniowych i informacyjno- promocyjnych wynika, że pracownicy cechują się wysoką kulturą osobistą i wiedzą z obszaru działalności LGD, co przekłada się na budowanie pozytywnej opinii w społeczności lokalnej.

4.2. Zarząd LGD

W roku 2018 dokonano wyboru Zarządu LGD na nową kadencję. Zarząd LGD w roku 2018 liczył 14 członków, jego liczba została ustalona uchwałą **NR I/6/2018** Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania z dnia 27 lutego 2018 roku.

W roku 2021 Zarząd LGD pracował w składzie:

Prezes – Robert Palichleb (**UCHWAŁA NR I/7/2018**).

Wiceprezes – Przemysław Podskarbi (**UCHWAŁA NR I/8/2018**).

Sekretarz – Grzegorz Drewnik (**UCHWAŁA NR I/10/2018**).

Skarbnik – Jadwiga Rędzia (**UCHWAŁA NR I/9/2018**).

Członkowie: Magdalena Trestka, Aneta Gozdek-Pitus, Justyna Krawczyk, Waclaw Borkowski, Gerard Pisiewicz, Monika Podolak, Wojciech Czernysz, Agnieszka Wróblewska, Aleksandra Jeczeń, Kamila Jakubiec-Ćmiel (**UCHWAŁA NR I/11/2018**).

W roku **2021** odbyło się **12** posiedzeń Zarządu. Posiedzenia związane były z dokonaniem zmian w harmonogramie naborów wniosków, planu komunikacji, zmian w procedurach oceny i wyboru operacji do udzielenia wsparcia oraz aktualizacji LSR. Część z ww. posiedzeń odbyła się w trybie § 8 ust. 8 Regulaminu Zarządu Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania. Zarząd wykonywał wszystkie swoje zadania kompetencyjnie określone zgodnie z § 17 pkt. 8 Statutu Stowarzyszenia.

4.3. Rada LGD

4.3.1. Skład Rady LGD

Rada LGD liczy **14** członków, jej liczba została ustalona Uchwałą **NR II/1/2021** Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania.

Od dnia **24.08.2021** r. skład Rady LGD przedstawia się następująco:

Przewodniczący Rady: Sławomir Marciniuk - **UCHWAŁA NR II/2/2021**

Wiceprzewodniczący Rady: Agnieszka Skubis-Rafalska - **UCHWAŁA NR II/3/2021**

Wiceprzewodniczący Rady: Stanisław Czarnota - **UCHWAŁA NR II/3/2021**

Wskazano następującą kolejność w wykonywaniu zadań przez Wiceprzewodniczących Rady w przypadku niemożności wykonywania funkcji przez Przewodniczącego Rady:

Wiceprzewodniczący Rady: Agnieszka Skubis-Rafalska - **UCHWAŁA NR II/4/2021**

Wiceprzewodniczący Rady: Stanisław Czarnota - **UCHWAŁA NR II/4/2021**

Członkowie Rady: Paweł Wojciechowski, Jan Kuś, Jolanta Karwańska, Marcela Czerkawska, Anuntiata Środa, Aleksandra Borusiewicz, Adriana Wańczyk, Sławomir Kędziera, Maria Olszak, Irena Czerwińska, Andrzej Dębczak - **UCHWAŁA NR II/5/2021**

4.3.2. Posiedzenia Rady LGD

Od roku 2016 Rada LGD odbyła **22** posiedzenia poświęcone ocenie, wyborowi i ustaleniu kwoty wsparcia, rozpatrzeniu protestu lub wniosku o zmianę umowy.

W roku **2021** odbyły się łącznie **3** posiedzenia Rady, **2** - związane z oceną, wyborem i ustaleniem kwoty wsparcia dla wniosków złożonych w odpowiedzi na nabory oraz **1** posiedzenie dotyczące rozpatrzenia wniosku o zmianę umowy o przyznaniu pomocy.

- **09.09.2021** r. - posiedzenie dotyczyło naborów wniosków nr 1/2021 dla projektów z zakresu Rozwijania działalności gospodarczej, nr 2/2021 dla projektów z zakresu Podejmowania działalności gospodarczej przeprowadzonych przez Stowarzyszenie Hrubieszowskie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania.

Uchwały: Łącznie na posiedzeniu Rada podjęła **70** uchwał dotyczące operacji, wyłączeń członków Rady oraz zatwierdzających listy.

- **27.10.2021** r. - posiedzenie dotyczyło naboru wniosków nr 3/2021 dla projektów z zakresu Infrastruktury społecznej przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Hrubieszowskie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania.

Uchwały: Łącznie na posiedzeniu Rada podjęła **42** uchwały dotyczące operacji, wyłączeń członków Rady oraz zatwierdzających listy.

- **08.12.2021 r.** – posiedzenie dotyczyło rozpatrzenia wniosku o zmianę umowy o przyznaniu pomocy na realizację operacji w ramach naboru wniosków nr 3/2019 dla projektów z zakresu Rozwijania działalności gospodarczej przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Hrubieszowskie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania.

Uchwały: Łącznie na posiedzeniu Rada podjęła **3** uchwały dotyczące rozpatrzenia wniosku, wyłączeń członków Rady oraz w sprawie wydania opinii w przedmiocie możliwości zmiany umowy o przyznaniu pomocy.

4.3.3. Szkolenia dla członków Rady LGD i pracowników biura.

Pracownicy biura przeprowadzili **2** szkolenia dla organu decyzyjnego – **Rady LGD**. Szkolenia te miały na celu omówienie Regulaminu Rady oraz procedur oceny i wyboru operacji w ramach ogłaszanych przez Stowarzyszenie naborów wniosków o pomoc finansową. Odbyły się one: 24 sierpnia 2021 r. w siedzibie Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania w Wołajowicach i 27 października 2021 r. w Sali konferencyjnej biura LGD w Hrubieszowie.

W 2021 r. kierownik biura LGD oraz pracownicy biura uczestniczyli w szkoleniach w ramach Schematu II Pomocy Technicznej "KSOW" PROW 2014-2020, które przyczyniły się do podniesienia kompetencji pracowników biura LGD z zakresów: "Koncepcja Smart Village", "Efektywna komunikacja online oraz MVP strategii organizacji" i "Zasiłki chorobowe i inne zmiany w ubezpieczeniach społecznych" - webinarium prowadzone przez ODDK w Gdańsku. Celem szkoleń jest podnoszenie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które są niezbędne w procesie realizacji LSR.

4.4. Walne zebranie członków

W roku **2021** Stowarzyszenie Hrubieszowskie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania liczyło **74** Członków.

Pierwsze zwołane Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania odbyło się w dniu **05.07.2021** roku, w którym uczestniczyło **15** członków. Podczas Walnego Zebrania członków przyjęto jednogłośnie następujące dokumenty: *Raport z monitoringu i ewaluacji* Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania na lata 2016-2023 (**UCHWAŁA NR I/1/2021**), *Sprawozdanie Zarządu z działalności w 2020 roku* (**UCHWAŁA NR I/2/2021**), *Sprawozdanie finansowe za 2020 roku* (**UCHWAŁA NR I/4/2021**) oraz podjęto uchwałę w sprawie *Absolutorium dla Zarządu za 2020 rok* (**UCHWAŁA NR I/5/2021**).

Dругie zwołane Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania odbyło się w dniu **24.08.2021** roku, w którym uczestniczyło **21** członków. Podczas Walnego Zebrania członków dokonano wyboru członków składu nowej Rady LGD działając na podstawie **Regulaminu wyboru Rady** Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania.

4.5. Komisja Rewizyjna

Komisja Rewizyjna składa się z Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i od 1 do 3 członków wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków.

Członkowie Komisji rewizyjnej Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania:

1. Przewodniczący – Henryk Dąbrowski - **UCHWAŁA NR I/13/2018**
2. Wiceprzewodniczący – Edward Koza - **UCHWAŁA NR I/13/2018**
3. Członek – Marian Makieła - **UCHWAŁA NR I/13/2018**

5. Wnioski i rekomendacje

Rok **2021** był szóstym rokiem wdrażania LSR. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zaplanowane w Lokalnej Strategii Rozwoju działania realizowane są w stopniu dobrym.

W zawiązku z trwającą pandemią SARS-CoV-2 funkcjonowanie biura Stowarzyszenia Hrubieszowskiego „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania zostało dostosowane do aktualnej sytuacji i objęte nowymi procedurami przyjmowania interesantów z ustalonymi zasadami bezpieczeństwa, zgodnie z *Wytycznymi przeciwepidemicznymi Głównego Inspektora Sanitarnego*, w tym w szczególności zachowania odległości między osobami, obowiązku noszenia maseczek i dezynfekcji rąk.

Pracownicy biura świadczyli bezpłatne usługi doradcze. Mając na uwadze obecną sytuację spowodowaną przez COVID-19, w trosce o bezpieczeństwo i minimalizację ryzyka zakażenia, w przypadku korzystania z doradztwa świadczonego osobiście przez pracowników biura, w tym w okresie naboru wniosków, zalecano wcześniejsze telefoniczne umówienie daty i godziny wizyty w Biurze LGD, natomiast osoby niepełnosprawne mogły skorzystać z doradztwa w uzgodnionym miejscu po wcześniejszym telefonicznym ustaleniu szczegółów.

Zaplanowane działania przez LGD odbywały się z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego, a część szkoleń odbywała się za pomocą dostępnych platform internetowych w formie online.

Obecne sprawozdanie zawiera dane dotyczące analizy osiągniętych wskaźników określonych w LSR, wykorzystania budżetu oraz realizacji planu komunikacji.

Analizie poddane zostały również organy stowarzyszenia i Biuro LGD. W opinii Zarządu i Kierownika Biura, Biuro LGD funkcjonuje prawidłowo, terminowo realizuje wszelkie zobowiązania. Sporządzenie sprawozdania daje możliwość szerszego spojrzenia na działalność LGD poprzez analizę zgromadzonych informacji. Niniejsze sprawozdanie stanowić będzie podstawę do przeprowadzenia warsztatu refleksyjnego oraz część badania dla kolejnych lat wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

Wypracowywanie wniosków oraz rekomendacji przynosi wiele korzyści. Pozwala na sprawniejsze podejmowanie decyzji, czy elastyczne reagowanie na zmiany. Umożliwia także kontynuowanie sprawdzonych już działań lub zmianę tych nieskutecznych.